

Tantum Verde® - stálice na nebi orálních antiseptik

Komentář průzkumu Lékárníci doporučují 2012

Robert Jirásek
Edukafarm, Praha

Orální antiseptika představují heterogenní skupinu látek s různým mechanismem účinku. Do klinické praxe přicházejí ve formě pastilek k rozplynutí v ústech, aerosolů (sprejů) ke vstříkávání nebo roztoků k výplachům ústní dutiny a proximálního hltanu.

Literatura:

Fanaki NH, El-Nakeeb MA. Antimicrobial activity of benzydamine and antibiotic-benzzydamine combinations against multifold resistant clinical isolates. *Arzneim.-Forsch./Drug Res* 1996; 46:320-323.

Gajdziok J, Tajovská E, Bajerová M, et al. Léčiva s místním účinkem na choroby sliznice dutiny ústní. *Prakt. lékáren.* 2010; 6: 68-72.

Lejska V. *Kompéndium ORL dětského věku.* Praha: Grada Publishing, 1995.

Vokurka S. Mukositida dutiny ústní u pacientů po chemoterapii. www.tribune.cz/clanek/11633.

SPC přípravků produktové řady Tantum na www.sukl.cz.

Dostupnost orálních antiseptik

Orální antiseptika jsou dostupná bez lékařského předpisu a tvoří základ samoléčby počínajících respiračních infekcí, při aftách, gingivitidě. Důvodem pro užívání antiseptik při zánětech horních cest dýchacích je zastavit růst patogenních mikroorganismů, zmírnit projevy zánětu, subjektivně ulevit od bolesti a otoku.

Některé přípravky potřebují k dosažení těchto účinků dvě, někdy i tři látky. Jiné obsahují jedinou účinnou látku s trojím působením – tato varianta je bezpečnější z důvodů minimalizace nežádoucích účinků. Pro obě skupiny je nutností opakované podávání každých 1,5 – 3 hodiny a zákaz požívání jídla a nápojů 30 – 60 min po užití.

Postavení benzydaminu v současné terapii

Benzzydamin je nesteroidní antiflogistikum s vyhraněnými analgetickými až lokálně anestetickými vlastnostmi, potlačující tvorbu volných radikálů z neutrofilů a uvolňování lyzozomálních enzymů a TNF- α . Používá se k symptomatické terapii projevů zánětu v dutině ústní a hltanu a jako podpůrná léčba po chirurgických a stomatologických výkonech v orofaryngeální oblasti. Vykazuje též nespecifické antibakteriální působení. K dosažení optimální účinnosti je třeba docílit tkáňové koncentrace

30-100 $\mu\text{mol/l}$. Má minimum nežádoucích účinků, je bezpečný, dobře snášený a lze jej užívat i dlouhodobě. Používá se v různých oborech např. v gynekologii nebo stomatologii. V krčním lékařství se osvědčil jako léčivo ke zmírnění pocitů palčivosti u lingua plicata (tzv. rozbrázděný či mapovitý jazyk, častá vrozená anomálie, kauzálně neléčitelná), při recidivující aftózní stomatitidě, slizničních projevech anémie a při mukositidách ústní dutiny pacientů po chemo- a radioterapii.

Mukositida je velmi bolestivá slizniční a podslizniční léze, omezující nemocného v příjmu potravy, zvyšující riziko průniku infekcí (streptokoky, kandidy, stafylokoky, *Klebsiella pneumoniae*, *Pseudomonas aeruginosa*), prodlužující hospitalizaci a pro pacienty významně vyčerpávající. Vzniká nejčastěji 4. až 8. den po chemo- či aktinoterapii, přetrvává až 14 dnů. Projevuje se různě rozsáhlými ulceracemi bukalní sliznice a atrofií sliznice jazyka, snížením salivace a poruchami vnímání chuti. Vhodným opatřením zde představují pravidelné laváže ústní dutiny, podchlazení ústní dutiny ledovou tříští 5 min před zahájením kúry. V tomto ohledu vystupuje do popředí zejména lokální nadrždivost, minimální toxicita a protibolestivý efekt benzydaminu.

Baktericidní aktivita 0,1% roztoku benzydaminu byla testována in vitro na dvanácti multirezistentních kulturách a vyhodnocována podle počtu přeživších zárodků. Nezávisle

na druhu rezistence byla pozorována vysoká antibakteriální aktivita. Kombinace 0,1% benzydaminu a ampicilinu, chloramfenikolu nebo tetracyklinu vedla k synergickému baktericidnímu účinku na izoláty s polyrezistentní kulturou *Pseudomonas aeruginosa* a *Staphylococcus aureus*. U 114 kombinací benzydamin-ATB se u 19 prokázalo částečně synergické působení, zatímco v ostatních kombinacích se neprojevilo. Signifikantní efekt byl potvrzen především v kombinaci s tetracyklinem. Můžeme se domnívat, že synergický účinek kombinace benzydamin-antibiotikum vede k vyšší dostupnosti antibiotika v organismu.

Závěr

Benzzydamin je léčivo s unikátním trojím účinkem: antiflogistickým, analgetickým a antimikrobiálním. Ulevuje od subjektivních příznaků (bolest, otok, zánět) a zvyšuje osobní komfort pacienta.

V lékárnách je benzydamin k dostání v lékové formě pastilek Tantum Verde Mint, Tantum Verde Lemon, ve spreji Tantum Verde či silnější variantě Tantum Verde sprej forte nebo v roztoku ke kloktání či výplachům dutiny ústní. Doporučené dávkování přípravků s benzydaminem je každé 1,5 – 3 hodiny až 6krát denně.

Velkou předností benzydaminu je trojí účinek, lokální působení s minimálními nežádoucími účinky, bezpečnost, dobrá snášenlivost a možné dlouhodobé užívání.

BOLEST V KRKU

Název přípravku	Třída	Četnost
TANTUM VERDE (benzydaminu hydrochloridum)	LP	25,9 %
OROFAR (benzoxonii chlor, lidocainu hydrochlor. monohyd.)	LP	20,1 %
STREPFEN (flurbiprofenum)	LP	12,9 %
STREPSILS (dichlorbenzenmethanol, amylmetacresol.)	LP	9,3 %
DRILL (chlorhexidini digluc., tetracainu hydrochlor.)	LP	3,5 %
NEO-ANGIN (dichlorbenzenmethanolum)	LP	3,5 %
SEPTOFORT (chlorhexidini digluconatis solutio)	LP	3,5 %
SEPTOLETE (benzalkonii chloridum, mentholum)	LP	3,2 %
HEXORAL (chlorhexidini dihydrochlor., benzocain.)	LP	2,8 %
STOPANGIN (hexetidinum)	LP	2,5 %

zdroj: www.fotolia.de